

VENTA
50 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 céntims

ADMINISTRACIÓ
Carrer de Ponent, 1, 1.er
(Buscat baix à la escala)

Surt à l'íum puntualment
tots los divendres.

PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL.

FORA CARETAS!

Estém en ple Carnaval, i la gent aficionada à fer lo tonto durant aquests días en busca de divertir-se, se posan un drap ó un cartró à la cara à fi de que no surti à fora la vergonya que per moltes de les ridiculoses que fent los carnestolts s'executan tindria dret à engrigar las galates del divertit.

Donchs de caretas pera tapar la vergonya se'n usan de moltes maneras, i algunas son de tan fina materia, que no poden apreciarce en les caras, sino en los acies de la persona que se l'ha posada.

Mirém à dalt, mirém à baix, mirém al mitj, mirém als costats, i per tot veurem caretas; no sembla sino que la vida humana siga un carnaval continuo.

L'obrer sense feyna ni pa y malaltis, que espera recompensa en un'altra vida de lo que patet en aquesta, i fins se disposa à defendar al Carlos del As d'oros si tornés à sortir à montanya, i va à missa y prega à Deu y pelegrineja y va a rosaris de la aurora, podrà ser persona si vostés volen, pero porta la careta del embrutiment y del salvatisme.

Lo qui stormenta son cos dejunant ó deixu-plinants: pera servir à un Deu que may li ha demanat tals besties, porta la careta del fanatism.

Lo qui va à missa per seguir la moda ó semblar persona piadosa, porta la careta de la hipocrisia.

Lo qui predica moralitat pels altres y sos actes dintre de sa casa ó en sus relacions públicas deixan molt que desitjar, porta la careta de la mentida.

Lo qui predica llibertat y emmotilla sa conducta à ser un petit tirà per tots los que en poch ó en molt tenen d'estar baix son domini, porta la careta de la falsetat.

L'empleat que cobrant del suhor del poble té un rey al cor quan se l'va à trobar en sa oficina, y à més de casí no fer res reb malament à tothom que l'solicita, porta la careta de la indecència.

Y l'governant que encumbra à costelles del poble y en nom d'un determinat ideal, quan es al poder ja no's recorda de res de lo que lo ha fet encumbra y sols procura ferse 'ls seus... y 'ls dels altres per ell y pels seus ajudants de govern, tots aquests portan la careta del més desenfrenat desvergonyiment.

Y d'alt modo tots aquests individus alts y baixos, petits y grossos, pobres y rics, ignorant y sabis, portan sus respectivas caretas, que ja s'han acostumat à tenirà com à la propia cara, y ab ella se presentan contents, orgullosos y satisfechos en lo carnaval de la vida, sens temer-sa als esbrons dels que 'ns donem bon complimente del engany ab que s'tapan la cara.

Precisa donchs que l'poble que no's disfressa, lo que porta la cara ben alta sense tapar-sela ni desfigurarsela per res, esbroni de fort y ferm à aquestas disfresses de tot l'any, criticantlos ab veu de tro:

Fora caretas!

Ja que sois quan elles desapareixin podrà ser una veritat la germanà humana y no's viurà en aquest continuo Carnaval d'embrutiment, fanatism, hipocrisia, falsetat, indecència y desvergonyiment que ve à ser lo nostre pa de cada

dia en las modernas societats que s'permeten lo luxo de dirse civilisadas.

VETLLADA FEDERAL

Lo dissabte passat, com diguerem ja en nostre darrer número, inaugurarà son nou espai local lo Centre Democràtic Federalista de Barcelona, ab una vetllada literaria en que s'tributà un recòrt a Pau Claris y un altre a Manel Villacampa.

A dos quarts de deu obri la sessió l'Sr. Valldès y Ribot, que ocupa la presidència, diuent que l'moment que feia en aquell moment semblava recordar que "l'poble espanyol també plorava ab tantos fills contenian d'emigrar per faltarlos uns bocis de pa en la mare patria, abusat pel desenfrenat centralisme, la desmoralització administrativa y l'oposició politich. Dedicà un sentit recòrt a Villacampa, mortir de la República en nostres dies, y un altre a Pau Claris, defensor de la autonomia de Catalunya en lo siegle xxi, diuent que se'ns ha d'honorar à tots. Doncs las gràcies à la concurredia, en particular à les senyors y à les premias que assistí al acte pera donarname compte desde son respectiu prèdictic, y acaba recolzant dels federalistes l'apòstol à aquell Centre pera que ab la activitat de tota pugada desenvolilar exuberant y profitosa vida.

Luego l'Sr. Roure llegí un estudi sobre l'Dr. Pau Claris, canonje de l'Escola d'Urgell y gran partidari de la autonomia de Catalunya ja més de doscents anys. L'apoy no'ns permet seguir pas à pas ni molt meus lo treball del Sr. Roure, que, com tots los seus en que s'occupa d'aquella època y d'aquell personatge, demosta que sab molt de l'assumpto que té entre mans. En ell se plantea de la poca justicia que la història havia fet a Claris fins fa poch anys, creyent que aquesta ingratisit de sos contemporanys y de las generacions que seguiren fou degut à que may en aquell temps Claris se distingui per son amor ó sia adúlció als poderosos, sinó per son serveys à la causa del poble català. Llegíen alguns pàrrafos del historiador Melo, distingut literat contemporani de Claris però malmenat per las influèncias castellanes, pero probat lo injust y contradictori que estava ocupant del gran patrici català. Llegíen també uns tros del citat autor fent una pintura de la soldadesca castellana que en aquell temps prenien a Catalunya com pais conquerit, y després d'atíndolas consideracions scabia diuent que avuy la història ja fa justicia à las especiales condicions de Pau Claris, honrantom devidament, venint ell a coadyuvar à un llavoable obr en aquell dia en que sois no faltaven quatre pel 128 aniversari de la mort de tan preciosa partidaria de las llibertats catalanes.

Lo Sr. Petit llegí una poesia en lloar de Villacampa, en la que com à leme figuraven las parellas darreres que en aquesta vida pronuncià l'esforç general, quan en la febre de la agonia li sembla sentir al poble espanyol que proclamava la República.

Lo Sr. Boix, de Lleida, parlà en favor de la autonomia dels pobles, dels que diu que no coneixen l'Estat mas que pel recudidor de contribucions que va à buscarlos los quarts, lo sargent que per les quintas se'la porta "la dila, y l'pretendent à disputar que va à solicitarlos lo vot ab erremoses que may ha pensat mi pensara en cumplir. Acaba saluent à la concurredia en nom dels federalistes de Lleida.

Lo Sr. Castells llegí una poesia en alabans à Victor Hugo.

Lo Sr. Sorribes llegí un treball esplaiant à Claris per partidari de la Federació y à Villacampa per partidari de la República, diuent que per igual tots dos tenian de miretza les simpatias dels federalistes reunits. En son treball hi havia també recopilats interessants datos biogràfics d' Villacampa.

Lo Sr. Clòs, del Comitè de Barcelona, reclama pel Centre Federalista l'esforç dels bons federalistes, y 'ns sembla que ve posar una banderilla à uns disidentes que desgraciadament des tindran lo partit federal d'aquesta ciutat. Al s'espagnol! Parla contra l'indiferentisme politich, y, en alac de la improvisació, poch va faltarli

SUSCRIPCIÓ

Espanya
Un trimestre 1 pesseta

EXTRANGER
Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONES
se pagan per adelantat

Los pagos poden ferse
en sellos de 15 céntims
ó en timbres
especiales para periódica

per confondre'l indiferentisme ab los partidaris de no politics parlamentaria ni gubernamental. Acabé diuent que 'l partit federal es different de tots los dents partits per sus ideas y per sus procediments.

Lo Sr. Pou llegí una poesia en honor de Villacampa.

Lo Sr. Laporta parla sobre 'ls sistemes de govern, diuent que mentrens en l'absolutisme los pobles están junyits en la més barbara ignorància, en la democracia precisa que tinguem educació per la vida pública y un complert coneixement de sus drets y sus devers. Fa una acordada comparació entre la honors publics y la privada, dedohint en bona lògica que no pot ser honest home públic qui no es bon fill, bon marit y bon pare. Entra à ocuparse de la dona, en quin període de son discurs barreja massa empellogada poesia, fent que lo cervell se tanqui per donar pas al cor. Al. ocuparse dels drets de la dona vol ser partidari d'ells d'un modo estrictic, y buscant lo just medi se queda à les foses de tota forta argumentació. L'orador afirma que en son concepte tan equivocada anava la escola que sistemàticament negava tots los drets à la dona y sus drets, si era ó no un obr humà, com la que volia concedir tots los drets per igual al home. Per l'orador t'la dona condicions especials morals y físicas que la difereixen del home, y de consegüent ha de tindre diferents drets y devers. No disposa d'espay pera rebatre 'ls arguments que exposà aquest orador respecte à la dona, de la que en nostre concepte se'n fa una falsa opinió per justificar tal com es avuy y no tal com es en el y com resultaria el rebat educació è instrucció racional y positiva del tot different à la fictició d'hipòtesis que avuy se li dona. Respecte à drets politichs, se declari partidari de que se concordissin à la dona... al quedar viuda, para que això sempre tinguda la família representació en l'Estat, la província y 'l municipi. Dividixet lo dret en intern y exter, devent exercir lo primer la dona dintre de la familia y 'l segon l'home fora de casa, en la cosa pública. Això troba l'orador lo just medi de concedir los drets à la dona: fentla mestressa de los fils dintre de casa, y podent votar... quan quedí viuda.

Lo Sr. Aleixandre reclamà l'esforç de la dona per las ideas, diuent que ella no deu privar, sinó al contrari animar a son marit à que s'ocupi de tots los problemes que interessan al dret y à la vida dels pobles. Y acaba la vetllada llegint lo Sr. Valldès un telegramma del Sr. Pi y Margall diuent que sentia no poder estar present al acte de la inauguració del nou local del Centre Federalista, pero que si no hi estava en persona hi estava en esperit.

Tots los discursos y treballs literaris foren molt aplaudits, y especialment los discursos del Sr. Valldès y Ribot y del Sr. Laporta y 'l estudi d'en Pau Claris del senyor Roure.

A cosa de las doze scabia la vetllada, que deixà grat recor en tots los presents, desitjan que aquell Centre puga repetirles sovint en 'be de las ideas que sustenten en particular y en general del avanç de nostre poble, qual expertí de reivindicació subsistente enformar-se pel pes de tantas tiranies com ha tingut y té encara de sofrir.

DISFRESES À

***

Per més que algú hi dugui voltas perque 'ls cas li sembli estrany, sense ser temps de Carnestoltes, disfresses moltes y moltes se poden veure tot l'any.

L'usuar vil y farsant que cada cop que entra-ho de humanitaris blassona tot fent lo paper de sant, y fa un negoci brillant prestant al disponent per cent, y en tant sia indiscutible als infelissos escanyas... es un disfressat que enganya al més miserabilment.

Lo burgès sense conciencia que diu que el obrer estima y 'l jornal no li escatima per la seva subsistència,

y el bretó sense clemència
lo tracta com presidiari,
donant-li només salari,
fent-lo morir corsat...
es un tirà després
que assassinat al proletari.

Lo fanàtic de mal cor
que a la iglesia passa i dis-
ressant als bisbopes,
picantes i pit als ferros,
que a tots ho guarda renroc
y ab un canisme brutal
en un costat té un pousal
y en l' altre més te una imatge...
es un desfressat salvaje
que no mereix gosca fent mal.

Lo politich renegat
que presum de conseqüent,
abulant continuament
la honestat y lesaltat,
y de casals ha cambiat
cent copa, sense més ni més
y ab tothom s'ha compromés
desitjant una carta...
es un desfressat que expresa
viure à costa dels demés.

Lo bramayre crecelut:
que al fer us de sia patrulla
caritat sempre predica
y bondat y mansuetud,
y al tonto que a n' ell agut
l' explosió sense pietat,
y si no l' paga al costat
se nega a ferli la trampa...
es un desfressat que camps
corrompen la humanitat.

Lo governent que oferix
donar molta llibertat,
fent que sigui una vrtat
la llei que al poble regesi,
y ab uns actes desmentix
lo que de persona ha dit,
cavant com home envilix
à tort y a dret astropilla.
es lo desfressat trapella.
més gran que el mons ha existit.

Així no cal dirà volta,
perque l'cos no es genys estrany:
seny ser temps de Carnestoltes
desfresses moltas y moltas
se poden veure tot l' any.

PERET SARCÀSTIC

CARTAS DE FORA

Tarrasa 15 Febrer de 1889

Amic Director: Acaban de repartir per aquesta ciutat unes fulles impremes firmades pelz quinze treballadors que feya tant temps que estaven à la gornilla, donant les grecias a tots los terrassencs per lo que de persona han fet, i en auxiliarlos y empararlos mentre han estat presos.

Pa pocha dies va haver-hi una reunio grossa d'obres, y 's va acordar autorizar à la comisió de socorro per seguir recusant una pensada setmanal per individuós, mentres cregué que n' hi hag necessitat, fentse solidaçó de la situació dels que estaven presos fins y a tot que tornin à l'indre feyna de nou.

Entre això y altres gestos, que ocasionan les caiguda obertas, si se'n vol sortir dels treballadors, fan que encara 's necessitin més diners del que 's pot pensar a primera vista, y fa la Comisió en viure previnguda, pel que puga succeir, y perquè home presuntig val per dos. No obstant, com també va donar-se facultat à la Comisió per rebular la cuota, si no 's presenta res extrany, y com ja bastants dels ex-presos ja tornan à traballar, es casi segur que molt aviat la cuota de pensada quedarà reduïda à dos rals.

Disposi de son amic

ES-CATÒLITA FORCAT

Sant Hipòlit 26 de Febrer de 1889

Molt apreciat Sr. meu: Hi ha una fàbrica de filats à un quart d' hora d'aquesta població, que 'l amos, y principalment lo director, foren los principals de formar lo Centre de la Juventut Catòlica, i han siguit tan be ensarronar als treballadors que hi tenen, que casi tots són de dit centre de porqueria, exceptiu quatre o cinch que han tingut la energia de no volgueren ser may, però que ja son mirats com lo dimoni à la creu.

Tota aquesta plaveya, à lo menos la majoria, ajudats per tota la clericata just ab la cabecilla Galceran, que està de rector à Vinyolas, voldrien merdissiar al poble de tal manera, que tot ho voldrien governar ella. Pero amic, no hi ha de encara; encara hi ha un xic d'espirit liberal que 's impedeix la absoluta marea.

En dita fàbrica, que se'n diu de Galtita, hi havian tres noves que porque no eren d' una societat que 's treballadors y s' eren junts han format y que 'n diuen «Societat del Carme», les varen fer marxar de la fàbrica à cops de rodets, y sort de la bona intel·ligència y activitat d' algunes treballadores de bon cor, y gracies al alcalde de la població que prengué cartes en tan barbaro assumpte, les tres noves pogueren tornar à treballar, pugnà aladro amenaçar als carmelites que 's tornaven à insultar y atropellar a ningú los faria sentir lo pes de la seva justicia.

Ara veg, Sr. Director, del modo que la treballadores se deixan ensarronar. La societat que els tenen en dita

fàbrica per la guerra als amics, té un Jutjat per las qüestions de treball, que 's compón del seguent mode: lo jutge municipal, lo rector, l'alcalde y otros individus del Ajuntament, tres treballadors y tres obres.

Ara es comprén sosté que si mai ve alguna qüestió en que 's negan de defensar los interessos del treballador, à quina part fallerà? ¡No! i que això no vulguen comprendre!

En la població hi ha una societat que té 'l seu caff y el seu teatre per divertir-los; doncs això de que no té cap color polítich, al clero y l'eclesià de la porqueria hi han pràcticament d' emprenyo en ferlo dissoldre, que sempre li están fent una guerra atròs. Pare 's pobretat s' han de llevar més demà, y 'l motiu de ferli la guerra no es més que perque en aquella societat no hi regna l'fanatisme, no van a entrar als ruchs negres com 'l fan el, y perque s' hi fan baix y funcions de teatre ab donas... es à dir, tots cosa del diumoni segons diuin.

Si li volgués explicar tot lo que passa de graseria per part dels llanuts, tindria voigt dia de feyna à escrivir y encara no acabaria; per lo tant, un altre dia ja n' hi faré una racólon.

Disposi de son s. y amic,

UN SANTIDOLENC

Per una lleugera enfermetat del oficial criminalista à qui poder, està la causa de la fiesta de las 4,000 pesetas recollidas per suscripció pública, no 's pogué donar encara dinars ni dimecres d'aquesta setmana la ordre de devolució al Banc d'Espanya de la esmentada fiesta ni entrenguern lo taló per recollir-la.

Avui à la una tormana à estar citats al jutjat los interessats per al tacte, y molt serà que aquesta mateixa setmana no 's poguén sortir, acabantse d' una vegada aquesta obra de la Seu que se'n diu tornar los quartos.

L'Ajuntament de Barcelona ha nombrat fill adoptiu de nostra ciutat al marqués de Campo, de Valencia, per una embrollada batraca de dintre de la Exposició, que tenintla de tirar à terra la va cedir al Ajuntament.

Aplaudim l' acort de nostres regidors.

Com més s' abusi d' aquests nombreaments més descredibilitat quedarán.

Que es à lo que tal acorts tiran.

Y nosaltres també.

En un missatge que dirigirà al Sr. Sagasta, en Castellar se diu que donarà las gracies à la reyna regent per son pésam al gran orador ab motivo de la mort de sa germana.

No sé à que ve gastar tants complimentis ab la monarquia.

Entre bons amichs...

En plé Congrés acaba de dirse per un diputat que 'l caciquisme ha fet que 's poguessin escapar de la presó de Cox (Alicant) tres individus condemnats à mort, pochs dies abans de tindre d' esser executats.

Això podrà ser tan escandalós com vulgar, pero no 's pot negar que es molt espanyol.

Lo capellà y 'l cacique son los senyors feudals de la moderna Espanya civilizada.

En un meeting tingut à Valencia pels obrers que saben de qui peà se dolen, acordaren que lo més procedent era, mentres duré la gran crisi de feyna perque estan passant, començar per no pagar los lloguers de casa.

No 's sembla mal.

Y si darrera vingués lo no voler pagar contribucions ni ningú presentar-se pera anar à soldat, negocí net.

Que de pitjors n' hem de veure ab lo temps y no 'a farém cas.

Continua sent un desconsol entre 'l exposicionistas allò de las creus y 'l títols nobiliaris. Ademés de que va ab una calma desesperant, ni més ni menys que 's tracta del recurs de algunes contribuyent, la cantitat de recompensas que 's volen otorgar no arriban al cinch per cent de les desitjades.

Ploreu, ploréu, ninots exposicioners quin ennoblitament ja havieu somiat tantas vegadas!

Lo dilluns pròxim, dia 4 de Mars, celebrarà la vila del Vendrell lo XV aniversari de la entrada dels carlins en aquella població, ahont, com de costum, cometren tota mena de tropel·lis, acabant per fusellar als braus defensors de ella que després d' encarnisada lluita se rendien baix paraula d' honor à forces cinquanta vegades superiors.

Un sacerdot assessí, lo capella de Flix, fou lo qui cumplí la paraula d' honor, cosa per ell desconeguda, fent matar als defensors del Vendrell, logrant ab tal acte de vandalisme sacerdotal emportantse la maledicció de totes las persones honradas.

Fan molt be los liberals vendrellencs en commemorar tal dia, mantenint axis viu lo amor a la Llibertat y l'odi als butxins de sotana que tant se distingiren sempre per lo salvajes en nostres guerres civils.

EP

Actualment està tramantse un plet à Paris entre la família Borbó del que fou rey de Nàpolis, sobre si es valid ó no cert reconeixement d' un fill d' extrangis tingut per l'ex-rey ab una ex-baylarina.

Se veu que 'ls Borbons ab corona son aficionats al teatre.

A Nàpols baylarinas; a Espanya cantantes de òpera com la Elens Sanz.

Y à tot arreu dignes èmuls de Fernando VII.

Havém rebut un programa de las festas que pel carnaval se faràn à Vilanova y Geltrú, commemorant desde avuy fins al dimecres de la setmana entrant.

Vilanova sempre s' ha distingit en aquesta classe de diversions, que avuy tenen de serli menys espontànies per la gran crisi que atura aquella població.

Lo programa, imprès sense pretensions en aquella villa, accredita també 'l notable avens en que allí 's troba la imprenta.

EP

Llegim en un diari local:

«Di es que los individuos que se hallan presos en estas Cárceres Nacionales por la cuestión de los petardos, serán en breve puestos en libertad, como ya lo han sido otros, per no hallar el Juez de instrucción delito bastante para elevar la causa à plenario.

No faltava més que aquesta per acabar de accreditar algunas autoritats y certs periódichs.

Després de tantas alabans perque las autoritats en la qüestió dels petardos «sol's havian agafat culpables», no es fluix desastre que diu que ara resulti que «sol's s' han agafat innocents».

Es que es prou lo que passa ab los petardos.

No sembla sino que sols esclatxin pera que sia perseguida la ignorancia.

Y ab lo bombo autoritari que s' acostuman à fer las presons!

EP

Sabem que en la fàbrica de Tarrasa de Cots y Ubach anà a demandar feyna un teixidor lo passat diumenge, y 'l majordom li diugué que no podia pendrel si no era soci de la Caixa dels Morts, perque aquelles eran las órdes terminants donadas per sos principals.

Si d' aquest modo se creuhen alguns fabri-cants que té de renixa la tranquilitat à Tarrasa, me sembla que s' equivocan de mitj à mitj.

Recórdinsem que qui sembra vents recull tempestas, y...

No dihem res més per avuy.

EP

Per honrar l'aniversari de la mort d'en Pan Claris, s' ha constituit en aquesta ciutat la segora comissió executiva per aixecar un monument, presidida per nostre alcalde.

Com lo primer Congrés Català celebrat l'any 1880 recordà la erecció d' aquest monument y nombrà també una comissió, ara resulta que son dues las comissions, y molt serà que ab tant comissionats no 's quedí la casa sense escombrar, ó sia en Claris sense monument.

EP

En la alocució que ha publicat la Comissió oficial, quina primera firma es la d'en Rius y Tauler, s' hi troba lo següent paràgrafo:

«Per otra part, quan tots hom se planys del rebuixament de caràcters que corromp y aliena als individus y als pobles, cap illot pot donar-se tant prohíbi com l'apostenia dels grans ciutadans que proposaren l'ègida be-nestar y fins la existència mateixa als superiors interessos de la Patria y als eterns principis de la Justícia.»

De mà mestre.

Y bo es lo sastre que concex lo panyo.

Lo general Salamanca ja s'ha embarcat cap a Cuba, emportant-se les simpaties dels que desitjaven que acabés la immoralitat en aquella província espanyola.

Creyem que la expresa del general no té prou bon tall per segar tanta maledicència com per allí espigola, i que a les primeres embestides quedarà oscada.

Es lo resultat invariable de nostra patriòtica política colonial.

EP

Sembra que a Figueres entre 'ls avocats y 'l jutje s'ha armat una serracina de dotze mil romeries.

Los avocats van darse de baixa lo mes passat, y al saber això 'l jutje va comissionar a dos escribans per que dissuadissin als advocats de darse de baixa y prometent molt formalment que no tornaria a encarregar del jutjat, y gestionar desde allavors un ascens ó un traslado.

En vista d' això els advocats desistiren de darse de baixa, ó mes bén dit, retiraren les baixas.

Pero al cap de uns quants dies se presenta 'l jutje y s' torna a encarregar del jutjat, y allòs si que tots los advocats van presentar les baixas.

Lo jutje crema va instruir diligències contra ell, y ja 'n té a ànxe de processat. Pero sembla que també se instrueixen expedient contra 'l jutje D. Frederich Galicia, y ha anat allí un magistrat per instruir aquest expedient.

Sembra que la cosa promet y que n'hi haurà per sucarrí pa.

EP

A França s' estan fent gran número de reunions d'obres que demanen la reivindicació de sos drets en la part econòmica.

Avant sempre es lo que converge, puig mentres subsisteixi la tiranía del capital, la llibertat humana no serà més que un sofisma més ó menys bontch mirat ab lo cristall del convencionalisme politich.

EP

Lo divendres de la setmana passada reberem un atent B. L. M. del Administrador de correus de la província, dient-nos que havia donat ordre de practicar las oportunes diligències sobre las faltes que denunciavam del carter de Roda en lo número que sortí aquell mateix dia.

No podem per menos d' agrair l'interès que 'n pren lo Sr. Verdaguer pel bon servei del públic, puig convé esporgar lo ram de correus dels pochs empleats que ab sus faltas y torpes descrediten a la immensa majoria que ab bon anhel serveix al públic ab diligència y honradès.

EP

Tenim d' advertir al carter de Fulleda, província de Lleida, que procura no fer parcialitats en la repartició del nostre periòdic, encara que li indiqui 'l rector ni l' Administrador de correus, perque si juga a la barrotada ab La TRAMONTANA, nosaltres li cantarem las quarts y aigüí li podrà fer tuti en son empleo.

Queda avisat.

*****

A UNA CAMPANA

***

Quan te sento, en so de guerra,
ressonar al pia y la serra,
convocant al seu jovent,
per lluitar de vila la terra,
llavors crido així fort accent:
—Via forta, sometent!

Mes quan sento ab seu pauissa
ressonar la batallada
convocant al seu fidel
a escudrir la seu sagrada,
dich al seu riu tant de pol:
—¡Qué's des jeans ho al ciut!

GULLIVER

Fins ara m' havia pensat que era una broma de quatre gats dels frares allo de que s' tractava de fer sant al pare Claret, cèlebre confessor y gran conceller espiritual de Isabel II poch abans del gran cabusso del 68.

Donchs no senyors, no es bromes. Pera cumplir no sé quins requisits de la curia romana lo bisbe de Barcelona ja ha nombrat una junta de informes per la beatificació y santi-ficació del espadat Claret.

Res, si 'l fan sant, que no's descuidin de posarlos a les estampas ab lo salpacer a la mà.

De fisco que farà las delícies de totes las beatas solteras velles y carrinholas.

EP

Lo vicari de Roda Joan Maullé insultà de mala manera a un il·lurensador perquè al anar l' enganya-ànimis pels carrers ab la camisa fora de les calces en ple hivern y ab un paraguas estès sense plouer, l' altre no's volgué treure la gorra.

Pero mossen Maullé ó Marrullé ó lo que siga, es això com pensa guanyar-se las voluntats?

Donchs jo crec que 'l tal pebrot en tal sistema crerà,
es fàcil que mes aviat
s' hi guanyi alguna mestregot.

EP

Fa pochs dies se celebrava a Cervera una manifestació a la bona memòria dels que allí moriren defendint la llibertat contra 'ls carlins que atacaren aquella població en Febrer del any 74, y al rector li agafa desitj de pendrehi part.

Solicita que se li concedis la paraula quan se estava dintre l' cementiri, y obtengut unàniment, comença a parlar dijem que ell estima va molt als cerverins, y que convenia que no se fes més aquella manifestació, sent aquest lo darrer any en que s' feia, perque 'ls difunts ab un parell de missas ressos ja n' tenien prou.

Tothora se prengué molt malament lo del rector, y començà una de mormulls que aterrava.

En aquell moment l' alcalde agafà la corona, la coloca demunt de la tomba que guarda les cendres dels liberals, y pronuncià un breu y ènergich discurs protestant de las paraules ditas pel rector y dijem que ell com a bon liberal apoyava sempre ab més energia que may tota manifestació contra 'ls carlins, y esperant que l' any vinent fora més lluïda y concorreguda que cap any, pera demostrar al rector que las idees liberals avansavan sempre en lloc de recular.

Lo poble acullí ab grans aplausos las paraules del alcalde, y 'ls demés oradors que feren us de la paraula protestaren també de las paraules del rector, lo qui tingue de fugir més que depressa del cementiri junts ab lo vicari que l' acompanyava, temerosos de que continuant per aquell camí posser s' hi haurien tingut de quedar pera que may més s' atrevissen a fer propaganda cercunda en una manifestació liberal.

Proposito als cerverins que fassin servir de carnestoltes al seu entremaliat rector.

Fora la única manera de pagarli dignament son interès carca.

EP

Sembra que per Manresa hi ha hagut certa irregularitat en un convent, fugint, no 's quanys de cap caixa, sino una tendra monja casada ab Deu contra la seva voluntat y que ha fugit de la casa marital ab un jove a qui ja ella tenia destinat pera buscarli las pessigollas del amor.

Si les faltes de la esposa
al marit fossin senyals,
los mortals a Déu dirien:
—Quin cap que tens!! quin capit!!

EP

Nostre apreciat colega *El Progreso*, de Cuenca, ha tingut la sort d' esser excomunicat per la mateixa mà del bisbe de aquella capital.

Es una ganga que ja avui pochs heretges lo grans.

Nosaltres prometem tres mil sigles d' indulgència y una llançonsa de llorelló al bisbe que 'n fas el mal mercé, y ca, ni per un ull de la cara... ni d' en lloc... podrem conseguirlo.

Vamos, que sentim enveja per l' excomunicat de Cuenca.

EP

A Xàtiva se queixan alguns veïns de que lo rosari de l' aurora no 's deixa dormir.

Caratsus, si no volen anar al carrer a fer una fregas als autoristes, no tenen de fer més que purgarse 'l dia abans...

Y luego regar als mistichs baladriars ab los productes de la digestió.

Podrà tirarho en millor corral que en lo del bestià llanu?

A França acaben de processar a un capellà per incendiari de la seva parroquia.

Si ja fins los capellans
calen foc a tots los sants
s'ns posseren pedra al fetje,
qué vindrà de fer l' heretje?

EP

Los jesuites van a fer una tanda d' exercicis espirituals durant la pròxima quaresma dedicats als obrers.

Això sí, quan ells donan, tot es molt espiritual; pero quan prenen, sempre buscan lo material.

Donar oracions y recullir diners é influència. Aquesta es la mònica principal dels de cal Ignasi de Loyola.

*****

CANTARELLAS

Des que en Paco Patiletas
la vara d' alcalde empunya,
s' ha substituït de carraquetes
les piques de Catalunya.

M' has dat una gran carbassa
sense haber-te fat mal:
s'ixfa s' t' tornés la cara
com lo has d' en Massaliol.

Per difunts la Quaresma,
per gall i polla Nadal;
y per ferraneras grossas
la Exposició Universal.

En lo portal d' una iglesia
vau veure un buito arrabat,
que era's tú lo cor me deixa,
y era un roch ensotat.

TANQUES

CONVERSA

—Noy, estic molt aborrit,
abir, vés si es mala sort...
—Diges, qui?

—Que se'n ha morit

—Qui era?

—Aquí ho he dit.

ANTONET DEL CORRAL

*****

TRENCA CLOSCAS

ADAN, 10 DE GRANOLLERS

Combinar ab aquestes lletres lo titol de un aplaudit drama català.

LOLA QUITARRA

GEROLÍFICH

K D

1 8 8 8

T

+ + + + +

+ + + + +

J U S T J U S T

J U S T

TRIQUINA.

*****

SOLUCIONS

A LAS CADENAS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA — Es-càn-dol.

CONVERSAL — Ross.

GEROLÍFICH — Salut y peles.

Berbenys — Tipografia LA ACADEMIA, Ronda de Universitat, 6

*****

Almanach de La Tramontana

PER L' ANY 1889

BOUNICHT Y SARATO UN RAL INVEROSIMIL

*****

DE SALLENT A IGUALADA

Y VICE-VERSA

Viatge misteriós d' un rector y una donzella

Preu UN ral

*****

LA REVOLUCIO

1 ral. 1000 pessetes

*****

Follette de 32 planas ilustrat ab bons gravats.

MASCARONS

Figuri anunciador de can Martin

12

12

L' ilustre y benemèrit rey d' oros barceloní

Gallegos disfressats

Mascarons de sagristia.

Rascando gana tu pan
para ti y para el can.

Lo cap-gros de sempre

Un gran patriota espanyol...
que ell s' enten y balla sol.